

ЗАХІДНИЙ КУКУРУДЗЯНИЙ ЖУК (*Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte) - небезпечний шкідник кукурудзи

Дуже небезпечним карантинним організмом для кукурудзи, який стрімко заселив значну територію південної Європи і становить суттєву небезпеку сільському господарству України є західний кукурудзяний жук (*Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte). Шкідник походить з Центральної Америки. В Європі вперше виявлений в 1992 р. на території Сербії. У серпні 2001 р. в Закарпатській області фахівцями карантинної служби виявлені поодинокі жуки на феромонних пастках. На території Тернопільської області ЗКЖ вперше зареєстровано в 2008 р. Станом на 01.01.2011р. шкідника виявлено на території 8 районів на загальній площі 2115,0 га.

Західний кукурудзяний жук належить до родини листоїдів. Дорослі жуки мають овальне тіло довжиною 6-8 мм, жовтувато-бурі з більш темними вусиками і жовтими смужками на надкрилах. Самці дрібніші від самок і мають більш темне забарвлення. Надкрила жовтувато-бурі із зеленкуватим відтінком, у самок – з трьома чорними смугами, які іноді мають вигляд пунктирних крапок. У самців вони зливаються в одну смугу, особливо в задній частині. Личинки білі, черв'якоподібні, довжиною до 13 мм.

Західний кукурудзяний жук має одну генерацію протягом року. Оптимальна температура для яйцекладки – 18°C. Самки відкладають яйця в ґрунт на глибину до 5 см. Дощова погода стимулює процес відкладання яєць. Самка в сухий ґрунт яйця не відкладає. Зимують яйця і витримують холод до - 10°C. Личинки відроджуються в травні, коли ґрунт прогрівається до 11°C, відразу починають живитися коренями кукурудзи, що призводить до значного зменшення кореневої маси та вилягання рослин, за якого неможливий механізований збір кукурудзи. Пошкоджені дорослі рослини під час сильних вітрів та дощів легко полягають, і стебло набуває форми «гусячої шиї». Період розвитку личинок – тричотири тижні. Імаго виходить з ґрунту в кінці липня – на початку серпня, їхня поява співпадає з періодом цвітіння кукурудзи. Жуки, мігруючи у пошуках корму, надають перевагу кукурудзяним полям, які приваблюють їх кольором та запахом. Пошкоджують волоть, стовпчики жіночих суцвіть, листя, іноді обгризають молоді качани. При живленні на генеративних органах зменшується кількість зерен в качані, а в результаті цього знижується врожайність. Дорослі жуки найактивніші в сутінках і на світанку.

Розповсюдження яєць та личинок цього шкідника можливе з транспортом, залишками ґрунту, що прилипає до насіння, знаряддями праці. В пошуках корму дорослі особини

перелітають на поля кукурудзи та інших культур у нові райони. Перенесенню жуків сприяє також вітер.

Поширенням жука може слугувати завезення шкідників з підкарантинними вантажами і транспортними засобами, які прибувають з країн, де розповсюджений шкідник, та природним його розселенням з вогнищ по всій території України.

Щоб уникнути негативного впливу західного кукурудзяного жука на зернове господарство нашого регіону, необхідно дотримуватися наступних **фітосанітарних заходів**.

Ввезення насіннєвого матеріалу і товарних партій кукурудзи з-за кордону дозволяється тільки за погодженням з Головною державною інспекцією з карантину рослин України, проведенні ретельного огляду та фітосанітарної експертизи. Важливим заходом є щорічне обстеження посівів кукурудзи маршрутно-візуальним методом з використанням феромонних пасток (1 пастка на 5 га). А щодо личинок, знищувати їх дуже легко: сільгоспвиробникам варто лише зробити на місці висадки осінню оранку, тоді у люті зимові морози закладене на глибину 15-20 см потомство вимерзає. Також якщо наступного року зробити сівозміну, личинкам жука не буде чим харчуватися і вони вимруть. Це найдешевший і найраціональніший спосіб. Зараз на Закарпатті вивели новий гібридний сорт кукурудзи – „Кішкун” з дуже густою розвинутою кореневою системою, яку не під силу поперегризати навіть таким ненаситним шкідником як личинки західного кукурудзяного жука.

З агротехнічних заходів боротьби є дотримання сівозміни, що включає зернові (крім кукурудзи), багаторічні трави, конюшину, люцерну, просапні культури. Висівати кукурудзу на одному і тому ж полі можна лише через 3 роки, не допускаючи монокультури кукурудзи.

З хімічних заходів боротьби основним є обробка рослин пестицидами проти жуків та внесення в ґрунт при сівбі гранульованих препаратів проти личинок західного кукурудзяного жука.

Велике значення має також впровадження в практику стійких сортів та гібридів кукурудзи, до яких в Україні належать: Опришок, ОдМа 310 МВ, Гарант МВ, ОД 360 МВ, Кадр 195 СВ, Дар 347 МВ, Любава 279 МВ, ЗП 1341, 233 СВ, Кросе 387 Мст, Дніпровський, Хмельницький.

У разі виявлення західного кукурудзяного жука просимо звернутися в Державну інспекцію з карантину рослин по Тернопільській області за адресою: м. Тернопіль, вул. Лук'яновича, 3а, тел. (0352) 22-36-27, e-mail: karantin20@rambler.ru